

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A panaszokról és a közérdekű bejelentések intézésével kapcsolatos jogszabályváltozás
az állatvédelmi bejelentések tükrében 2023. májusában**

Szerző:

dr. Nagy Csilla

jogász

hatósági jogalkalmazó

Magyar Birtokvédelmi Szövetség főtitkára

Budapest, 2023. május 30.

Előszó

Amikor az állatvédelmi hatósághoz az állatvédelmi bejelentés beérkezik, az első lépés annak elhelyezése a közigazgatási palettán.

Az állatvédelmi bejelentés *„olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja”,* következésképpen az állat rosszul tartása, a jó gazda gondosságának elmulasztása olyan körülmény, *„amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja”.¹*

Az ÁVT. preambuluma szerint *„az állatok érezni, szenvedni és örülni képes élőlények, tiszteletben tartásuk, jó közérzetük biztosítása minden ember erkölcsi kötelessége”,* továbbá megkülönböztetetten nagy értéket jelentenek az állatvilág egésze és annak egyedei az emberiség számára.

A fentiekén túl számos más jogforrás is alátámasztja az állatvédelmi bejelentés közérdekűségét.

A PTV 1. § (3) bek. első fordulata szerint *„a közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja.”* A közérdekű bejelentő tehát az, aki a vészharangot kongatja, a témával foglalkozó nemzetközi szakmai diskurzusban az angol „whistleblower” (sípújó) kifejezés a megfelelője, azzal a különbséggel, hogy közérdekű bejelentő a hatályos magyar jogi szabályozás szerint csak az lehet, aki állami szervhez vagy helyi önkormányzathoz fordul, míg whistleblower fogalma magában foglalja azokat is, akik közvetlenül a nagy nyilvánosság tudomására hozzák az általuk észlelt problémákat.

2023. májusában a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló jogi szabályozás megváltozott. Figyelemmel fent leírtakra az állatvédelmi bejelentés hatósági intézésekor elengedhetetlen annak áttanulmányozása, hogy miben áll ez a változás.

¹ Nagy Balázs Ágoston: Bejelentővédelem. (https://korrupciomegelozes.kormany.hu/download/1/df/b0000/Nagy%20Bal%C3%A1zs%20%C3%81goston_Bejelent%C5%91v%C3%A9delem.pdf) (2023.02.12.)

A címben szereplő jogszabályváltozás a szó szoros értelmében nem jogszabálymódosítás, hanem a PTV 1. hatályon kívül helyezése és a PTV 2. hatálybaléptetése.

A kodifikációt indokolja az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) megalkotása, amely lefekteti az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelmének közös minimumszabályait.

„Ezen minimumszabályok keretei között az Európai Unió arra ösztönzi a tagállamokat, hogy három lépcsős bejelentési rendszert hozzanak létre:

- *az első lépcső az ún. belső bejelentési csatorna, amely a jogsértésnek az adott jogalanyon belül történő bejelentését jelenti,*
- *a második lépcső az ún. külső bejelentési csatorna, amely során a bejelentő a jogsértést a tagállam által kijelölt, illetékes nemzeti hatósággal közli,*
- *a harmadik lépcső a jogsértés nyilvánosságra hozatala.”²*

A PTV 2. szabályozási koncepciójának kiindulópontja az, hogy a PTV 1. jogintézményeinek a fenntartásával *„biztosítsa az Irányelvnek való megfelelést, továbbá a legszükségesebb esetekben hozzon létre új jogintézményeket”*.³

Jelen írás célja a két jogszabály egybevetésével a módosított rendelkezések könnyen átláthatóvá tétele. Mint látni fogjuk, a címben szereplő módosítás kifejezés alapját az adja, hogy a PTV 2. sok esetben átemeli a PTV 1. rendelkezéseit, ahogyan a fejezetcímeken sem változtat.

A preambulumok

A PTV 1. preambuluma: *„Az Országgyűlés, elismerve a panasz és a közérdekű bejelentés jelentőségét az állam közbizalom növelése iránt,*

² A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló T/3089 sz. Törvényjavaslat, <https://www.parlament.hu/irom42/03089/03089.pdf>, 2023.05.30.

³ A panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló T/3089 sz. Törvényjavaslat, <https://www.parlament.hu/irom42/03089/03089.pdf>, 2023.05.30.

működésének jobbá tételében, tekintettel Magyarország korrupció elleni fellépéssel összefüggésben vállalt nemzetközi kötelezettségeire és a nemzetközi szervezetek által megfogalmazott ajánlásokra, elismerve a közösségi érdekek érvényesülése érdekében a közérdekű bejelentők által vállalt erőfeszítéseket, valamint biztosítva a közérdekű bejelentők minél teljesebb védelme érdekében szükséges intézkedéseket, a következő törvényt alkotja”

A PTV 2. preambuluma: „Az Országgyűlés, elkötelezetten az állami szervek működésébe vetett közbizalom növelése iránt, elismerve **a bejelentések jelentőségét a magánszektorban és a közszférában működő munkáltatók, valamint az állami szervek működésének jobbá tételében, továbbá Magyarország korrupció elleni fellépéssel összefüggésben vállalt nemzetközi jogi és európai uniós jogi kötelezettségeire, valamint biztosítva a bejelentők minél teljesebb védelme érdekében szükséges intézkedéseket, a következő törvényt alkotja”**

A preambulumok összevetése során megállapíthatjuk, hogy a PTV 2. a PTV 1. preambulumát lényegében nem változtatja, inkább a kor követelményeihez igazítja.

1. A panasz és a közérdekű bejelentés

A PTV 1. a „1. A panasz és a közérdekű bejelentés” c. fejezetcímét a PTV 2. az alábbiak szerint módosítja:

„I. FEJEZET

A PANASZ ÉS A KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉS

1. A panasz és a közérdekű bejelentés vizsgálata”

A PTV 2. a PTV 1. 1. § (1) (2) (3) bekezdéseit - köztük a panasz és a közérdekű bejelentését meghatározását - szó szerint átveszi:

„1. § (1) Az állami szervek és a helyi önkormányzati szervek a panaszokat és a közérdekű bejelentéseket e törvény szerint kötelesek elintézni”.

(2) A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más - így különösen bírósági, közigazgatási - eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

(3) A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.”

A PTV 1. 1. (4) és (5) bekezdése a PTV 2.-ben a 2. § (1) - (2) bekezdéssel azonos:

PTV2.: 2. § (1) Panasszal és közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat a panasszal vagy a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez (a továbbiakban: eljárásra jogosult szerv). A szóbeli panaszt vagy a szóbeli közérdekű bejelentést az eljárásra jogosult szerv írásba foglalja és a panaszos vagy a közérdekű bejelentő számára másodpéldányban átadja.

(2) Ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell. Ha a közérdekű bejelentés jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslatot tartalmaz, azt a jogalkotói hatáskörrel rendelkező személynek vagy szervnek is meg kell küldeni.

A PTV 1. szakaszainak megfeleltethető szakaszok ettől a ponttól kezdve egy paragrafusnyit csúsznak, és egyéb pontosítások történnek.

A PTV 1. 2. § alapján:

„(1) A panaszt és a közérdekű bejelentést - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni.

(2) Ha az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a panaszt vagy a közérdekű bejelentőt - az elintézés várható időpontjának és a vizsgálat meghosszabbodása indokainak egyidejű közlésével - tájékoztatni kell.

(3) Az eljárásra jogosult szerv a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt meghallgatja, ha azt a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalma szükségessé teszi.

(4) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésekor - a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével - a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről - az indokok megjelölésével - a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíti.

(5) Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézéséről a panaszost vagy közérdekű bejelentőt szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette.”

A PTV 2. 3. § alapján:

*„(1) A panaszt és a közérdekű bejelentést - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell **elintézni**.*

*(2) Ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés **elintézését megalapozó vizsgálat** előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt - az elintézés várható időpontjának és a vizsgálat meghosszabbítása indokainak egyidejű megjelölésével - tájékoztatni kell. A panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésének határideje ebben az esetben sem haladhatja meg a hat hónapot.*

(3) Az eljárásra jogosult szerv kapcsolatot tart a panaszossal és a közérdekű bejelentővel, ennek keretében a panasz vagy a közérdekű bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel. Az eljárásra jogosult szerv a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt meghallgatja, ha azt a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalma szükségessé teszi.

(4) Ha az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés vizsgálata keretében észleli, hogy a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése más eljárás hatálya alá tartozik,

a) erre vonatkozó feladat- és hatásköre esetén a más eljárás megindításáról,

b) erre vonatkozó feladat- és hatásköre hiányában a más eljárás megindítására, illetve lefolytatására jogosult szervhez való áttételről

haladéktalanul gondoskodik, és ezzel egyidejűleg erről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt értesíti.

(5) Ha az eljárásra jogosult szerv számára nyilvánvalóvá válik, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, valótlan adatot vagy információt közölt, a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézését megalapozó vizsgálatot intézkedés mellőzésével befejezheti.

(6) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézése során a személyes adatok, illetve más adatok - különösen a minősített adat, illetve a törvény által védett titok - védelmére vonatkozó szabályok szerint jár el.

A PTV 2. a kérelmek elbírálása helyett a kérelmek elintézését írja elő, és ezt egy „végső” határidőhöz köti, amely határidőt legfeljebb hat hónapban határozza meg. A PTV 2. a hatóságot a bejelentővel a korábbi szabályozásnál aktívabb kapcsolattartásra és teljesebb tájékoztatásra motiválja, az ügyiratáttétel korábban 8 napos határidejét a „haladéktalan” kifejezésre cseréli, és az adatvédelmet is beveszi a szabályozásba.

A PTV 2. 4. § megfeleltethető a PTV 1. 2/A. §-ának azzal az eltéréssel, hogy ha súlyos jog- vagy érdeksérelem a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapja, a hatóságnak nem lehetősége, hanem kötelezettsége a vizsgálatot lefolytatni, akkor is, ha azt azonosíthatatlan személy tette:

PTV 1. „2/A. § (1) A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető.

(2) A panasz vizsgálata mellőzhető az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül akkor is, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát. A sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl előterjesztett panaszt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

(3) Az azonosíthatatlan személy által tett panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásától az eljárásra jogosult szerv **eltekint** és a panaszt vagy közérdekű bejelentést megvizsgálja, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.”

PTV 2. 4. § (1) A korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető.

(2) A panasz vizsgálata mellőzhető az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül akkor is, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát. A sérelmezett tevékenység vagy mulasztás bekövetkeztétől számított egy éven túl előterjesztett panasz vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv **mellőzi**.

(3) Az azonosíthatatlan személy által tett panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálatát az eljárásra jogosult szerv mellőzi.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásától az eljárásra jogosult szerv **eltekint**, és a panaszt vagy közérdekű bejelentést megvizsgálja, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapjául súlyos jog- vagy érdeksérelem szolgál.

A PTV 2. 5. § megfeleltethető a PTV 1. 3. §-ának azzal az eltéréssel, hogy a PTV 1. 2. § (4) - (5) bekezdését átveszi a PTV 2. 5. § (2) - (3) bekezdés.

PTV 1.” 3. § (1) A panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján - ha alaposnak bizonyul - gondoskodni kell

- a) a jogszerű vagy a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról, illetve az egyébként szükséges intézkedések megtételéről,
- b) a feltárt hibák okainak megszüntetéséről,
- c) az okozott sérelem orvoslásáról és
- d) indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.

(2) A panaszost vagy a közérdekű bejelentőt - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

(3) A panaszos vagy a közérdekű bejelentő személyes adatai - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - csak a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján jogosult, vagy az adatai továbbításához a panaszos vagy a közérdekű bejelentő egyértelműen hozzájárult. A panaszos és a közérdekű bejelentő személyes adatai egyértelmű hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.

(3a) Ha az eljárásra jogosult szerv számára nyilvánvalóvá válik, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, döntő jelentőségű valótlan információt közölt, a panasz vagy a közérdekű bejelentés elbírálását megalapozó vizsgálatot intézkedés mellőzésével befejezheti.

(4) Ha nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, döntő jelentőségű valótlan információt közölt és

- a) ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére át kell adni,*
- b) alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.”*

PTV 2. „5. § (1) A panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján - ha alaposnak bizonyul - gondoskodni kell

- a) a jogszerű vagy a közérdeknek megfelelő állapot helyreállításáról, illetve az egyébként szükséges intézkedések megtételéről,*
- b) a feltárt hibák okainak megszüntetéséről,*
- c) az okozott sérelem orvoslásáról és*
- d) indokolt esetben a felelősségre vonás kezdeményezéséről.*

(2) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésekor - a minősített adat, illetve a törvény által védett titok kivételével - a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről az indokok megjelölésével a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul írásban értesíti.

(3) Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézéséről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette.”

A PTV 2. kiegészül egy 6. §-sal, amely adatvédelmi garanciákat állít fel a bejelentőre nézve:

„6. § (1) A panaszost vagy a közérdekű bejelentőt - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

(2) A panaszos vagy a közérdekű bejelentő személyes adatai - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - csak a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján jogosult, vagy az adatai továbbításához a panaszos vagy a közérdekű bejelentő hozzájárult. A panaszos és a közérdekű bejelentő személyes adatai hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.

(3) A panaszt vagy a közérdekű bejelentést vizsgáló személyek a panasz vagy a közérdekű bejelentés tartalmára, az abban érintett más természetes személyre, jogi személyre vonatkozó információkat az eljárásra jogosult szerv feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezeti egységével vagy munkatársával oszthatják meg.

(4) Ha nyilvánvalóvá vált, hogy a panaszos vagy a közérdekű bejelentő rosszhiszeműen, valótlan adatot vagy információt közölt és

- a) ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére át kell adni,*
- b) alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, személyes adatait az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.*

(5) Ha a közérdekű bejelentés természetes személyre vonatkozik, az e természetes személyt megillető, a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga gyakorlása során a közérdekű bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára.”

2. A közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszere

A PTV 2. az alapvető jogok biztosa által üzemeltetett közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerével összefüggő hatályos szabályokon nem változtat, a PTV 2. 7-8. §-ai a PTV 1. 4-10. §-ait veszik át:

„7. § (1) A közérdekű bejelentést a közérdekű bejelentések védett elektronikus rendszerében (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: elektronikus rendszer) is meg lehet tenni. A közérdekű bejelentések megtételére és nyilvántartására szolgáló elektronikus rendszer üzemeltetéséről az alapvető jogok biztosa gondoskodik.

(2) Az elektronikus rendszerben személyes adat kizárólag a közérdekű bejelentés kivizsgálása, valamint a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás céljából kezelhető.

(3) Az elektronikus rendszerben kezelt személyes adat továbbítására - ha ezen alcím eltérően nem rendelkezik - a 6. § (2) és (4) bekezdését kell alkalmazni, továbbá a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti, a tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való jog gyakorlása tekintetében a 6. § (5) bekezdését kell alkalmazni.

(4) Az elektronikus rendszerben a közérdekű bejelentő azonosításához a közérdekű bejelentő nevét és lakcímét kell tárolni.

8. § (1) Az elektronikus rendszer a beérkezett közérdekű bejelentést - ha a közérdekű bejelentő a 7. § (4) bekezdése szerinti adatait rendelkezésre bocsátja - automatikusan egyedi azonosító számmal látja el.

(2) Az elektronikus rendszeren keresztül benyújtott közérdekű bejelentés rövid, személyes és egyedi intézményi adatok nélküli tartalmi kivonatát és elintézésének állását az egyedi azonosító szám alapján az alapvető jogok biztosa a hivatala honlapján mindenki számára hozzáférhetővé teszi. Az ügy lezárását követően a közérdekű bejelentésben érintett szerv és - ha az nem ugyanaz - az eljárásra jogosult szerv elnevezését is hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Az elektronikus rendszert úgy kell kialakítani, hogy

- a) azon a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás biztosítható legyen, és*
- b) az a közérdekű bejelentő számára biztosítsa a közérdekű bejelentés teljes tartalmának nyomtathatóságát és elektronikus formában történő rögzítését.*

9. § (1) A közérdekű bejelentő az elektronikus rendszer útján az alapvető jogok biztosánál tett közérdekű bejelentése során kérheti, hogy személyes adatai kizárólag az alapvető jogok biztosa és hivatala számára legyenek hozzáférhetőek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az alapvető jogok biztosa a közérdekű bejelentést kivonatolja annak érdekében, hogy az a közérdekű bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatot ne tartalmazzon.

10. § Az elektronikus rendszerbe érkező közérdekű bejelentést - a 9. § (1) bekezdése szerinti esetben annak 9. § (2) bekezdése szerinti kivonatát - továbbítani kell az eljárásra jogosult szerv számára.

11. § Az eljárásra jogosult szerv az 1. alcímben meghatározottak szerint köteles a közérdekű bejelentést intézni azzal az eltéréssel, hogy

- a) az eljárásra jogosult szerv az intézkedéseiről szóló tájékoztatást - ennek keretében a közérdekű bejelentés vizsgálatának a 4. § alapján történő mellőzéséről szóló tájékoztatást is - az elektronikus rendszerben rögzíti,*
- b) a 9. § (1) bekezdése szerinti esetben*

ba) a közérdekű bejelentő meghallgatására és szóbeli tájékoztatására nem kerülhet sor,

bb) a közérdekű bejelentés vizsgálatát nem lehet mellőzni azért, mert a közérdekű bejelentő az eljárásra jogosult szerv számára nem azonosítható,

bc) a közérdekű bejelentővel való kapcsolattartás kizárólag az elektronikus rendszer útján történhet, és

bd) az eljárásra jogosult szerv az alapvető jogok biztosának hivatalán keresztül kapcsolatba léphet a közérdekű bejelentővel, és kezdeményezheti a közérdekű bejelentő személyazonosságának felfedése nélküli kapcsolattartást a közérdekű bejelentővel.

12. § Az elektronikus rendszerben a közérdekű bejelentéssel, az az alapján folytatott vizsgálattal és a megtett intézkedésekkel kapcsolatos adatokat - a közérdekű bejelentő védelme és az érdekében tett intézkedések utólagos igazolhatósága céljából - az utolsó vizsgálati cselekmény vagy intézkedés befejezésétől számított öt évig meg kell őrizni, azt követően törölni kell.”

3. A közérdekű bejelentők védelme

A PTV 2. a közérdekű bejelentők védelmi rendszerén lényegében nem változtat:

PTV 1. „11. § Minden, a közérdekű bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a közérdekű bejelentés miatt kerül sor - a 3. § (4) bekezdésében foglalt intézkedések kivételével - jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

12. § (1) Veszélyeztetett közérdekű bejelentőnek minősül - a 3. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével - az a közérdekű bejelentő, aki tekintetében valószínűsíthető, hogy életkörülményeit súlyosan veszélyeztethetik az általa tett közérdekű bejelentés miatt őt - a 3. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével - fenyegető hátrányok.

(2) A természetes személy közérdekű bejelentő, ha veszélyeztetettsége valószínűsíthető, jogszabályban meghatározott bejelentővédelmi támogatásokra jogosult.

(3) Az állam a közérdekű bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.”

PTV 2. „13. § Minden, a közérdekű bejelentő számára hátrányos intézkedés, amelyre a közérdekű bejelentés miatt kerül sor - a 6. § (4) bekezdésében foglalt intézkedések kivételével - jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

14. § Az állam a közérdekű bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

15. § (1) Veszélyeztetett közérdekű bejelentőnek minősül a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével az a közérdekű bejelentő, aki tekintetében valószínűsíthető, hogy életkörülményeit súlyosan veszélyeztethetik az általa tett közérdekű bejelentés miatt őt - a 6. § (4) bekezdése szerinti eset kivételével - fenyegető hátrányok.

(2) Ha a természetes személy közérdekű bejelentő az (1) bekezdés szerinti veszélyeztetettségét valószínűsíti, akkor e körülmények fennállását a 14. § szerinti támogatások biztosítása során figyelembe kell venni.

Zárszó

A PTV 2. 54. § alapján a PTV 2. a kihirdetését követő 60. napon lép hatályba. A PTV 2. a Magyar Közlöny 2023. évi 78. számában jelent meg 2023. május 25-én.

A PTV 2. 55. § alapján a PTV 2. hatálybalépésekor folyamatban lévő, a PTV 1. szerinti panaszt és közérdekű bejelentést a PTV 1.-nek a PTV 2. hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerint kell befejezni.

Álláspontom szerint a jogszabályváltozás az állatvédelmi eljárásokban kedvező változásokat hozhat. Az adatvédelem hangsúlyossá válik, a hatóságokra vonatkozó jogi szabályozás szigorodik, de nem aránytalan mértékben⁴, aktívabb lehet a kapcsolattartás a bejelentővel és az eljárás lefolytatására helyeződik a hangsúly a kérelem mellőzhetőségével szemben.

A cikket Anthony Ryan gondolatával zárom: *„Az idő a barátunk. (...) Mivel az idő lehetőséget hordoz.”*

Úgy gondolom, ez a jogszabályváltozás most lehetőség az állatvédelmi eljárások hatékonyságának növelésére, s idővel eldől, sikerült-e a segítségével-előrelépünk ezen a területen.

⁴ Aránytalan mérték alatt értem én pl. a hagyatéki leltár felvételére jogszabályban kitűzött 60 napot (dr. Nagy Csilla: Tippek jegyzőknek a hagyatéki csontvázak nyomozásához, Jegyző és Közigazgatás, XXIV. évfolyam, 2. lapszám)

Rövidítések jegyzéke

- ÁVT.: 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről.
- PTV 1.: 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről
- PTV 2.: 2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról